

MEMÒRIA CIENTÍFICA

Intervenció arqueològica d'urgència al forn de Cal Terrissaire del Camp del Perot (Sant Julià de Lòria, Andorra)

AUTOR

Òscar Augé Martínez
Arqueòleg (director de la intervenció)

LLOC I DATA D'ENTREGA

Encamp, 29 de juliol de 2022

PROMOTOR

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut
i Esports

Índex

FITXA TÈCNICA	3
1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Marc normatiu de referència	4
1.2. Motivació de la intervenció	4
1.3. Localització de la intervenció	6
1.4. Descripció general del jaciment	7
2. MARC GEOGRÀFIC	10
3. CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS.....	11
4. CRITERIS METODOLÒGICS	13
4.1. El treball de camp	13
4.2. Sistema de registre	14
4.3. Treball de laboratori.....	15
5. DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ	15
6. SÍNTESI SOBRE ELS MATERIALS RECUPERATS	22
7. CONCLUSIONS.....	22
8. BIBLIOGRAFIA	24
 ANNEXOS	
ANNEX 1. Fitxes Unitats Estratigràfiques.	27
ANNEX 2. Materials	41
ANNEX 3. Planimetries	48

FITXA TÈCNICA

Lloc de la intervenció	Partida «Camp del Perot»
Població / Parròquia	Sant Julià de Lòria / Sant Julià de Lòria
Coordenades (LAMBERT III Sud França)	530520.87, 18478.52
Altitud (msnm)	923 metres
Titularitat de l'immoble / finca	Comú de Sant Julià de Lòria
Protecció legal	EPA
Protecció física	Cap
Motiu de la intervenció	Troballa fortuïta en el decurs d'unes obres d'adequació del camí d'Aixirivall efectuades pel Comú
Promoció i finançament	Govern d'Andorra (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports)
Empresa contractista	Patrimoni Actiu
Direcció arqueològica	Òscar Augé Martínez
Tipus d'intervenció arqueològica	Urgència
Tipus d'actuació arqueològica	Excavació; documentació
Dates autoritzades	23/05/2018 a 31/05/2018
Dates d'execució final	23/05/2018 a 25/05/2018
Tipus de jaciment	Zona de producció ceràmica
Cronologia	Contemporània (s. XIX-XX)
Estat de conservació	Regular
Dipòsit dels materials	Patrimoni Cultural (Ctra. de Bixessarri, s/n, Aixovall)
Redacció de la memòria	Oscar Augé Martínez

1. INTRODUCCIÓ

D'acord amb el que estableix l'article 15 del [Reglament d'activitats arqueològiques i paleontològiques](#) (BOPA núm. 72, any 22, 22.12.2010), s'elabora aquesta memòria científica de la intervenció arqueològica d'urgència duta a terme entre els dies 23 i 25 de maig de 2018 —ambdós inclosos— sobre les restes d'un forn de terrisser situat a la partida coneguda com a Camp del Perot, a la població de Sant Julià de Lòria, i que segons la informació facilitada pel senyor Sergi Mas, veí d'aquesta vila¹ i escultor i ceramista ja retirat, hauria pertangut al senyor Isidre Planes, de Cal Terrissaire, que fou l'últim terrisser d'Andorra, en actiu fins a la dècada de 1950 (Mas 2016, 85). Per tant, es tracta d'una estructura d'època contemporània que, presumiblement, hauria quedat amortitzada pels volts de la segona meitat del segle xx.

La intervenció ha estat promoguda i finançada pel Ministeri de Cultura, Joventut i Esports del Govern d'Andorra, i l'ha dirigit l'arqueòleg Òscar Augé Martínez, de l'empresa urgellenca Patrimoni Actiu.

1.1. Marc normatiu de referència

El marc legal genèric pel qual s'ha regit la intervenció és la [Llei 9/2003, del 12 de juny, del patrimoni cultural d'Andorra](#) (BOPA núm. 55, any 15, 16.7.2003), i el text normatiu específic que li ha estat d'aplicació és l'esmentat Reglament d'activitats arqueològiques i paleontològiques.

1.2. Motivació de la intervenció

La intervenció arqueològica ha estat motivada per la localització fortuïta de les restes de l'esmentat forn de terrisser durant els treballs de rebaixament del terreny per a la construcció d'un mur de contenció del tram de camí d'Aixirivall que passa just per sobre de la zona on es va trobar l'estructura. Arran d'això, un particular va donar part de la troballa al servei de Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura del Govern d'Andorra —que no havia estat informat dels

¹ https://www.ara.ad/cultura/Isidre-Planes-lultim-terrissaire-dAndorra_0_2006199531.html

treballs per part del Comú lauredià, malgrat que la zona on es preveia actuar estava inclosa dins l'Espai de Presumpció Arqueològica (EPA) general de Sant Julià, definit com a tal pel Ministeri de Cultura des de l'any 2017, i molt a prop de l'indret on l'any 1991 va aparèixer una necròpolis i diverses estructures d'època medieval (Fig. 1)—, que, immediatament, va fer aturar les obres per fer una primera valoració de les restes i determinar què calia fer.² Un cop els tècnics del Ministeri van haver fet les valoracions pertinents, es va encarregar la realització d'una intervenció d'urgència per documentar l'estructura i poder tenir una informació més precisa del seu estat de conservació, de cara a una possible restauració i adequació posterior.

Fig. 1. Límits de l'EPA de Sant Julià, amb la localització del jaciment (estrella en vermell). Font: URH del Patrimoni Cultural d'Andorra.

² Val a dir que, malgrat que, com ja s'ha dit, la zona on s'estava treballant està inclosa dins l'EPA de Sant Julià, els treballs s'estaven duent a terme sense cap control arqueològic preventiu per part dels tècnics de Patrimoni, ja que no se n'havia informat el Ministeri de Cultura.

1.3. Localització de la intervenció

El jaciment on s'ha fet la intervenció s'ubica en una petita porció de terreny en forma de cunya situada entre l'extrem sud del carrer del Camp del Perot i el camí d'Aixirivall —just per sota d'aquest—, a uns 923 metres d'altitud. Les seves coordenades en el sistema de referència oficial utilitzat a Andorra (Lambert III Sud França) són: 530520.87, 18478.52 (Fig. 2-3).

Per accedir-hi cal pujar pel carrer del Camp del Perot fins a una placeta on desemboca també el carrer Callissa, que ve del sud. Des d'allà, s'ha de pujar uns 15 metres pel camí d'Aixirivall fins a la zona on s'han localitzat els vestigis.

Fig. 2-3. Emplaçament i situació del jaciment (en groc).

1.4. Descripció general del jaciment

Com ja s'ha esmentat, el jaciment està format per les restes d'un forn de terrissaire d'època contemporània, dels anomenats popularment *àrabs* o *morunys*. Malgrat aquesta denominació popular, cal dir que aquest tipus de forns estan documentats des d'època ibèrica i romana, i que s'han continuat construint seguint els mateixos patrons fins ben entrat el segle xx. Aquestes construccions tenien dues cambres superposades, la de combustió i la de cocció, i una volta superior en forma de cúpula. Habitualment, tota l'estructura estava feta amb totxo massís, lligat amb un morter d'argila i sorra. La cambra inferior —la de cocció— s'anomenava *forn de baix* (o *foganya*). S'hi accedia per un corredor curt, que menava a la boca del forn. D'aquí, baixant un graó, s'entrava a la foganya pròpiament dita, la cavitat de combustió. Aquí hi solia haver un espai excavat anomenat *olla*, i al seu voltant el pedrís, una bancada circular elevada gairebé un metre al voltant de la cavitat central i sobre la qual s'apilava part dels atuells per cuire. De la volta que separava el forn de baix de la cambra superior, el forn del mig, se'n deia *garbell* o *graella*.

Aquesta volta estava travessada per diversos espiralls, uns orificis que funcionen com a respiradors i per on circulava la calor i el foc un cop s'encenia el forn. La part superior del garbell s'anomenava *mujol*, i era la solera d'aquest tipus de forn, on s'apilava la major part de l'obra que s'havia de coure. Normalment s'hi accedia per una porta disposada en un eix desplaçat uns 45° respecte de la boca del forn de baix. La cúpula que cobria aquesta cambra estava travessada també per espiralls, i tancava en un orifici central de sortida lliure, sense fumera, l'ulla. La part exterior de la volta s'anomenava *forn de dalt*, i era per on es començava a desenfornar (Fig. 4).

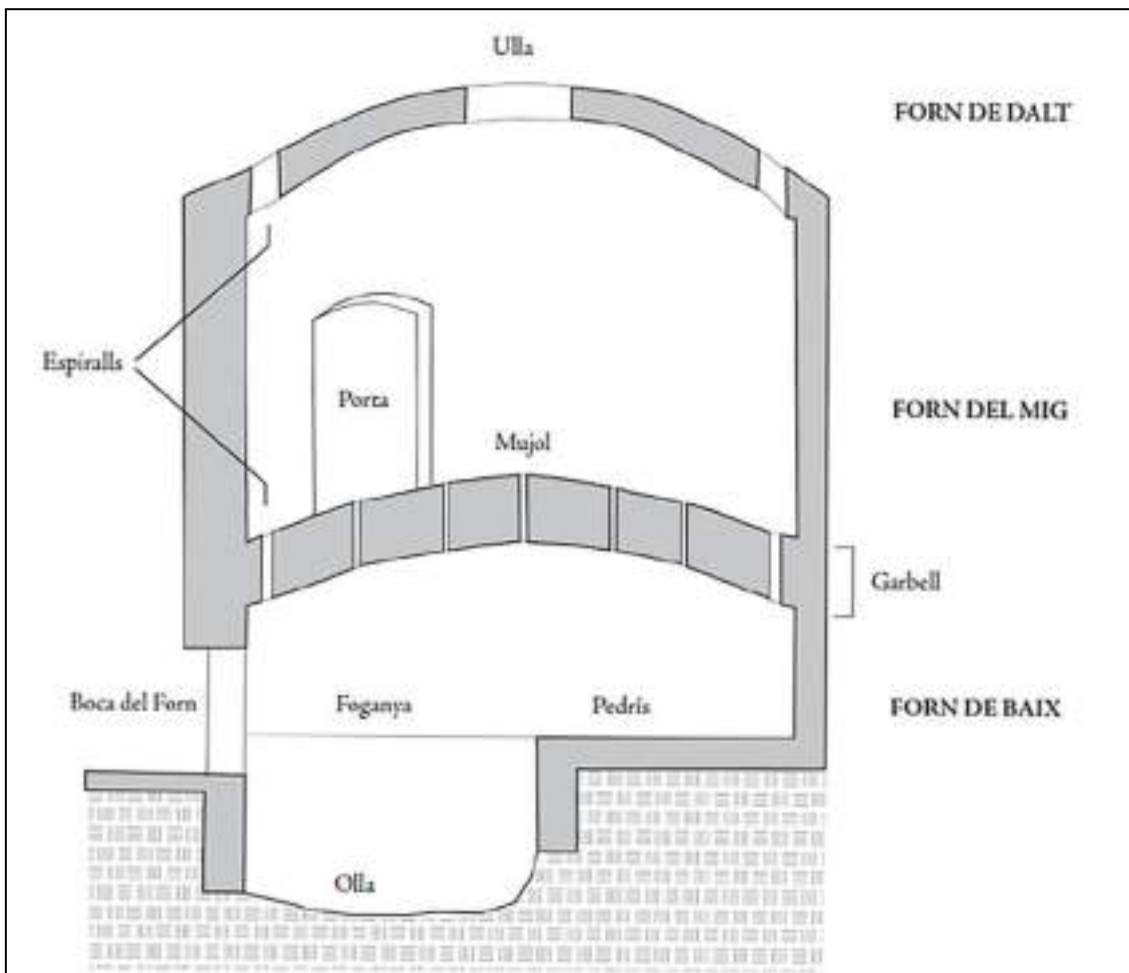

Fig. 4. Secció esquemàtica ideal d'un forn de tipus àrab com el localitzat. Font: Soronellas, Ollé.

Segons Sergi Mas (2016, 84), entre els anys 1900 i 1965, al Pirineu de parla catalana hi hagué sis forns de terrisser d'aquest estil, amb obrador i botiga: el de Sallagosa, a l'Alta Cerdanya; el de Bellver de Cerdanya; el de

l'Armengol de la Seu d'Urgell; un quart que treballava a prop de Castellciutat, també a la Seu, i que tenia el taller i el forn entre les poblacions alturgellenques de Montferrer i Bellestar; el de Rialp, al Pallars Sobirà, que sembla que fou l'últim en actiu,³ i finalment el forn d'Isidre Planes, al Camp del Perot de Sant Julià de Lòria, les restes del qual són les que s'han excavat en aquesta intervenció i on, segons el mateix Mas (2016, 85), sembla que Planes hi coïa la terrissa fina o de manufactura més elaborada (plats, olles, escudelles, etc.).

Els vestigis descoberts i conservats corresponien a la foganya del forn, de planta circular i feta de totxo, i al passadís d'accés a la boca del forn, construït amb pedra (Fig. 5 a 8). Per contra, de les parts aèries de l'estructura no se'n conservava cap resta, tret de les arrencades dels arcs de la volta del garbell, també de totxo. Malgrat això, és possible que aquesta part de la instal·lació s'hagués conservat parcialment i que hagués estat enderrocada per la màquina excavadora en el moment de ser descoberta, tal com es desprèn d'algunes imatges preses per la senyora Carmen Obiols, de Sant Julià, que fou la jove del senyor Planes i que molt amablement ens les va cedir (Fig. 9).⁴

³ Durant el primer terç del segle xx, a Rialp hi havia dos terrissers. Pels volts de 1948 només en quedava un, el Joan Alart, a qui es deu referir Sergi Mas i que feu l'última fornada l'any 1961. A banda d'aquests artesans que cita l'autor lauredià, durant el segle xx també n'hi hagué al Pont de Suert (Alta Ribagorça), a Salàs de Pallars (Pallars Jussà) i a Gerri de la Sal (Pallars Sobirà). Per saber-ne més, vegeu Abelló *et al.* 2017.

⁴ Cal agrair, també, a la senyora Carmen Obiols que ens ensenyés alguns dels atuellers ceràmics que conserva a casa seva fabricats pel seu sogre, i que ens expliqués el que ella recordava del forn en qüestió, del qual no tenia record d'haver-lo vist funcionar mai, però sí que l'havia vist, tot i que ja parcialment soterrat.

Fig. 5 a 8. Imatges del moment de la localització de les restes del forn en el marc dels treballs del Comú de Sant Julià per arranjar el camí d'Aixirivall. Font: PCA.

Fig. 9. Imatge de detall de les possibles restes del garbell presumiblement encara força intacte en el moment de la descoberta del forn. Font: Carmen Obiols.

2. MARC GEOGRÀFIC

La vila de Sant Julià de Lòria, on se situa el jaciment, és la capital de la parròquia homònima que inclou nou nuclis de població més. Aquesta parròquia, situada a l'extrem sud d'Andorra i amb una superfície de 61km², que es distribueix en dos vessants, la solana i l'obaga, és la sisena segons l'ordre protocol·lari de les set que conformen el Principat. En ser la més meridional, el seu clima és més temperat que a la resta de parròquies, i el seu

territori és el que té l'altitud mitjana més baixa de tot el país, compresa entre els 400 i els 2.600 m.

Geomorfològicament, la vila de Sant Julià s'ubica en una plana al·luvial de fons de vall, que queda delimitada pel riu Valira a l'oest i pels pendents de les muntanyes circumdants. La cubeta laurediana té un rebliment format per sediments glaciofluvials dipositats sobre un substrat rocós a la zona central. Per damunt hi ha un nivell glacial corresponent a un til subglacial. Finalment, a sobre seu s'hi diposita el con de dejecció del riu de Nagol a la zona central. A la zona lateral, en canvi, es troben col·luvions directament sobre el substrat rocós. Segons les datacions efectuades, aquests col·luvions es van començar a dipositar en aquest sector a partir dels 16.090 +/-90 BP (Turu 2006).

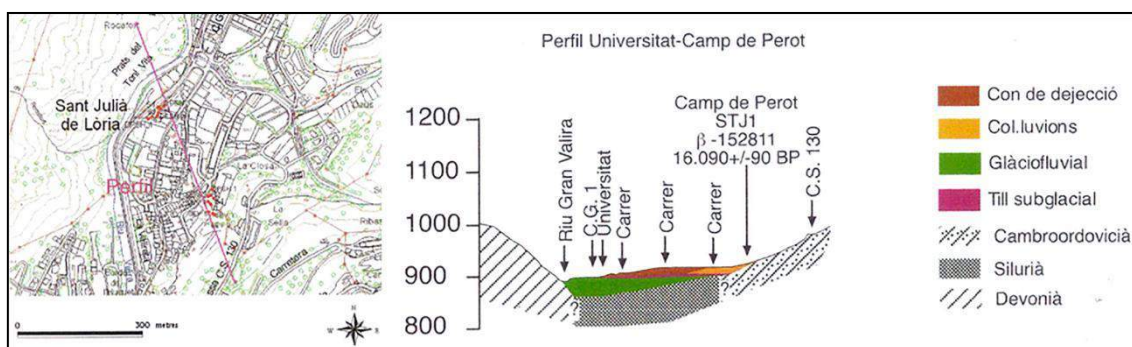

Fig. 10. Perfil geomorfològic de la cubeta de Sant Julià en el tram comprès entre la zona de la Universitat d'Andorra i el Camp del Perot. Font: Turu 2006.

3. CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

Malgrat que la primera menció documental que indica l'existència d'un nucli d'hàbitat a l'indret on avui dia es troba l'actual població de Sant Julià data de l'any 904 —en la qual se cita la venda d'una vinya situada «in villa Lauredia» (Baraut 1988, 113)—, les restes arqueològiques documentades l'any 2007 a la finca coneguda com el Camp Vermell, a uns escassos 80 metres de distància al nord-est del nucli antic de la població laurediana i a uns 140 metres al nord d'on es localitzen les restes del forn de terrissaire on s'ha intervingut, indiquen una ocupació recurrent d'aquesta zona com a mínim, des del segle v dne.

En aquella intervenció preventiva, duta a terme pels tècnics de l'Àrea de Recerca Històrica de Patrimoni Cultural d'Andorra (en endavant, ARH-PCA) amb motiu de la urbanització d'aquella parcel·la, es van localitzar diversos vestigis amb una cronologia que va del segle II al XII d'ne, disseminats en una àrea d'uns 350 m², dels 1.970 m² de superfície total de la finca, i que els responsables de la intervenció van interpretar com a producte de tres grans fases d'ocupació d'aquell espai (Fortó/Vidal 2009; Fortó/Maese 2009). A la fase I (segles II-IV) corresponia una tomba localitzada a l'extrem nord del solar, del tipus fossa simple amb una inhumació en decúbit supí, i un bol de *terra sigillata* hispànica (TSH) com a aixovar. Així mateix es documentà una zona d'hàbitat, força desdibuixada, de planta rectangular ubicada al sector meridional. La fase II (segles VI-VII) estava formada per un conjunt força més complex, definit per dues agrupacions diferenciades d'estructures funcionals, un grup de vuit sitges i un taller metal·lúrgic. Finalment, la fase III (segles VIII-XI) consistia en dues cabanes —semiexcavades al sòl i parcialment delimitades per murs perimetrals—, un camí empedrat i un possible forn metal·lúrgic associat a una de les cabanes. Dins d'aquesta darrera fase destacava la troballa de quatre enterraments que aparegueren de forma disseminada, fet que no permeté als investigadors afirmar estrictament l'existència d'un espai funerari estructurat.

Amb anterioritat, l'any 1991, s'havia excavat una necròpolis medieval formada per 39 tombes,⁵ amb un total de 42 inhumacions, datada entre el segle VIII i mitjans del segle XII (Folch/Gibert 2017, 299), i una sèrie de murs i estructures relacionades amb un hàbitat —que principalment correspondria a un moment posterior a l'ús de la necròpolis (entre la segona meitat dels segles XII-XIII i inicis del XIV)—, que ocupaven una extensió total d'uns 350 m² d'una finca rústica anomenada Camp del Perot, situada a uns 130 metres de distància, en direcció sud-est, de l'església parroquial de Sant Julià i Sant Germà, i a escassos 20 metres del punt on ha aparegut el forn ceràmic.

⁵ Se'n van documentar 47, però únicament es van arribar a excavar les 39 esmentades.

4. CRITERIS METODOLÒGICS

Els criteris metodològics seguits, tant pel que fa a la intervenció arqueològica de camp com en el posterior treball de gabinet, han estat, en general, els mateixos que utilitza l'ARH-PCA en totes les excavacions arqueològiques que duen a terme els seus tècnics.

4.1. El treball de camp

L'excavació s'ha fet seguint el mètode de registre estratigràfic habitual plantejat inicialment per Edward C. Harris (Harris 1979), i desenvolupat i millorat posteriorment per ell mateix i per altres arqueòlegs com Andrea Carandini (1981), o per les aportacions de l'equip de recerca del jaciment de Lattara (Lattes), a França (Bats *et al.* 1986).

Amb aquesta metodologia, l'entitat bàsica de registre d'informació en intervencions arqueològiques la constitueix la Unitat Estratigràfica (UE), que podem definir com la realitat mínima, amb significació per ella mateixa i caracteritzada per trets físics particulars (color, textura, agregació, posició, contingut i, sobretot, contorn), en què es pot dividir una seqüència estratigràfica.

En essència, aquestes UE poden ser de dos tipus:

1. **Positives** o dipòsits: unitats tridimensionals amb volum (per exemple un rebliment de terra a la base d'una fossa, o un mur de pedra). Dins de les positives cal diferenciar entre el que són dipòsits genèrics (com un enderroc, una capa de terra abocada en una rasa, etc.), i dipòsits construïts, dotats d'una forma específica, és a dir, estructures.
2. **Negatives** o talls: unitats bidimensionals intangibles, sense volum (per exemple, la fossa d'una tomba, una sitja o la rasa de fonamentació d'un mur).

Cada UE identificada s'exhuma de manera total i sistemàtica seguint un ordre invers al de la seva formació o deposició, sense fer, en cap cas, talles

arbitràries, i es numera de manera consecutiva a la seva identificació dins d'una mateixa sèrie numèrica —que en aquest cas s'ha iniciat a partir del 001.

Pel que fa al concepte de Fet Arqueològic (FA), utilitzat sovint en aquesta metodologia de registre, es refereix als elements o estructures en els quals s'identifiquen una sèrie d'UE articulades i amb un funcionament conjunt, i es recullen en una fitxa a part de les UE, assignant-los un codi format per dues lletres en majúscula —que abrevien el tipus de fet—, seguides d'un número que, com en el cas anterior, s'atorga de manera correlativa i independent del tipus d'estructura identificada. Tenint en compte que, en aquest cas, el forn seria un sol FA i que, a part d'aquest, únicament s'ha documentat el mur de contenció del camí d'Aixirivall, els codis assignats han estat: FT (forn de terrisser) i MC (mur de contenció).

Quant al material recuperat durant l'excavació, s'ha desat en bosses diferenciades i identificades segons les UE de procedència. El codi d'identificació d'aquestes bosses ha seguit el criteri habitual que s'utilitza des de l'ARH-PCA, amb dues lletres majúscules (que identifiquen el jaciment) seguides de les dues darreres xifres de l'any en què s'ha dut a terme la intervenció (en aquests cas, el codi ha estat FT-18). A continuació s'hi ha indicat el número de la UE on s'ha recuperat el material i, en el cas del material individualitzat, el número d'inventari.

4.2. Sistema de registre

Pel que fa al registre de les UE, s'ha fet també utilitzant el sistema habitual: una fitxa individual en la qual s'anoten, entre altres aspectes d'interès, el codi de la intervenció, la identificació de la UE, les seves característiques morfomètriques, les seves relacions respecte d'altres UE, la presència o absència de materials mobles (ceràmica, metalls, restes òssies, etc.), les mostres recollides, si escau, la seva descripció i interpretació i l'atribució cronològica.

Finalment, s'ha generat una exhaustiva documentació gràfica de les restes exhumades durant el procés d'excavació, consistent en la presa de fotografies digitals i l'elaboració de dibuixos a escala en format paper —en aquest cas, a escala 1:20—, que posteriorment s'han digitalitzat en format DWG mitjançant el programa de disseny AutoCad, per a la presentació de les planimetries interpretatives individuals i generals que han d'acompanyar la memòria final (plantes, seccions i alçats). A banda d'això, s'ha efectuat també un aixecament d'un model fotogramètric 3D del jaciment mitjançant el programa Agisoft Metashape.

4.3. Treball de laboratori

El material recuperat durant l'excavació —format únicament per restes ceràmiques— s'ha dipositat al laboratori de Patrimoni Cultural d'Andorra per al seu tractament i estudi posterior, de cara a incloure'l en la memòria final.

5. DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

Com ja s'ha comentat anteriorment, en el moment d'iniciar la intervenció eren ben visibles la foganya i el passadís d'accés a la boca del forn. L'interior estava força lliure de sediment, presumiblement perquè havia estat buidat prèviament pels operaris de l'empresa constructora.

Seguint els objectius plantejats en el PIA presentat a l'ARH-PCA previ a l'inici de la intervenció, es va procedir llavors a delimitar la planta del forn. Aquests treballs es van fer majoritàriament de forma manual, i puntualment amb l'ajuda de la màquina excavadora de la mateixa empresa encarregada d'arranjar el mur del camí d'Aixirivall. Així, un cop enretirada l'acumulació de sediment que cobria la resta del forn (un estrat flonjo i poc compacte format per terra, pedres i fragments de runa, identificat com la UE001), es va poder definir la superfície exacta que ocupava l'estructura i el seu sistema constructiu. Aquest sistema consistia en l'excavació d'una gran fossa al terreny natural, el retall de la qual (UE004) es va poder identificar amb claredat al voltant de quasi tota l'estructura

(Fig. 11-12), menys en el lateral occidental, en estar afectat en gran part per un tall que es descriurà més endavant.

Fig. 11. Detall del tall UE004 al terreny per a la construcció de l'estructura del forn, a l'extrem sud-est de l'accés al corredor que duu a la boca del forn.

A l'interior d'aquesta fossa s'hi va bastir l'estructura baixa del forn (UE003), consistent en un gran folre de pedra de forma trapezoidal, amb gruixos variables, fet amb un aparell de clastos d'esquist de mida mitjana i gran, sense treballar, col·locats plans i disposats de llarg i de través, lligats amb un morter de fang (que en alguns punts estava termoalterat per la calor del forn).

Fig. 12. Vista des de l'accés al corredor del forn, on s'observa clarament el retall UE004.

Aquesta construcció conformava en el seu interior el corredor d'accés a la cambra de combustió, d'una amplada interna regular de 0,80 metres, una longitud d'1,90 metres des de l'accés fins a la boca del forn, i una alçària màxima conservada d'1,40 metres, i al mateix temps componia l'espai de la circular de la foganya del forn (Fig. 13).

Fig. 13. Ortoimatge del model fotogramètric 3D del forn, on es veu perfectament tota la seva estructura de pedra UE003.

L'interior de la cambra de cocció s'havia folrat amb una capa de totxo refractari, d'uns 10 centímetres de gruix (UE005), aplacats amb morter de fang al mur de pedra intern. Amb tot, el diàmetre interior de la foganya feia 1,70 metres (Fig. 14).

A una altura d'1-1,10 metres respecte del nivell de solera de la foganya, arrencaven els arcs de la volta del garbell (UE006), fets també de totxo i dels quals es conservaven 10 arrencades visibles. A partir de les restes conservades d'aquests arcs es pot inferir un gruix de la graella d'uns 45-

50 centímetres aproximadament, i una amplada dels espiralls d'uns 20 centímetres.

Tota la cara externa d'aquest folre refractari, profundament termoalterat, tenia una capa d'argila vitrificada de menys d'1 centímetre de gruix (UE007), fruit de les altes temperatures de cocció interna a què es devia haver arribat a l'interior de la cambra (Fig. 15).

Fig. 14. Imatge zenital de la cambra de cocció o foganya.

A diferència del model explicat anteriorment, en aquest cas no es va documentar cap sobreexcavació a l'interior de la foganya —l'olla—, ni cap banquetta sobrealçada al seu voltant —el pedrís. La solera de la cambra de cocció (UE008) estava feta directament al terra —argilós i amb grava—, i presentava un aspecte absolutament termoalterat, amb un color vermellós producte de l'oxidació dels minerals ferruginosos del terreny a causa de la calor.

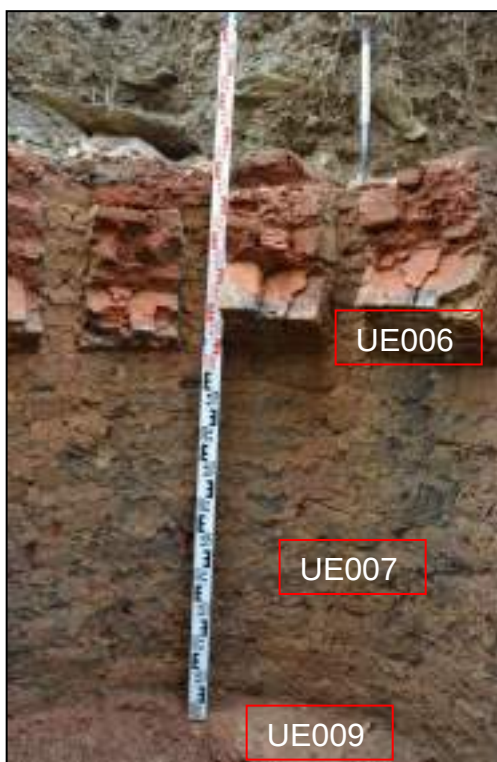

Fig. 15. Detall de la capa d'argila vitrificada (UE007) que cobreix les parets de la foganya, i de les arrencades dels arcs del garbell (UE006).

Aquest nivell d'ús estava cobert, en part, per un estrat de gruix variable —entre 5 i 10 centímetres—, conformat per una acumulació de residus de cendra i carbons (UE009), que en alguns punts havia desaparegut.

La solera de la foganya estava al mateix nivell que el terra de circulació del corredor d'accés a la boca del forn (UE010), sense que es documentés cap graó per baixar a l'interior de la cambra. Així doncs, malgrat que en un primer moment es va individualitzar identificant-lo amb una UE pròpia, totes dues es podrien assimilar perfectament.

Com l'interior de la cambra de cocció, aquest nivell també estava molt termoalterat.

Sí que es va documentar, en canvi, un petit graó fet amb dues grans pedres planes superposades en el seu extrem sud-oest (UE011), per on s'hi devia accedir des de l'exterior (Fig. 16).

Finalment, i tal com ja s'ha mencionat abans, cal destacar que el lateral nord-oest de l'estructura, a l'altura de la foganya, estava afectat per un tall, identificat com a UE012, que hauria eliminat una part important de la part externa del forn quan ja havia estat amortitzat (Fig. 17). De fet, aquest tall es podia seguir perfectament també en el terreny original on s'havia excavat la fossa per construir-lo, i tallava, alhora, una taca de carbons i cendres (identificada com a UE013), que cobria la UE002 (Fig. 18). També és interessant destacar que les

restes del mur de contenció de pedra del camí d'Aixirivall (MC1), que s'ha identificat com a UE014, semblen superposar-se damunt de l'extrem sud-est de l'estructura del forn, per la qual cosa la seva construcció podria ser posterior a la d'aquesta instal·lació, possiblement també quan ja estava inactiva (Fig. 19).

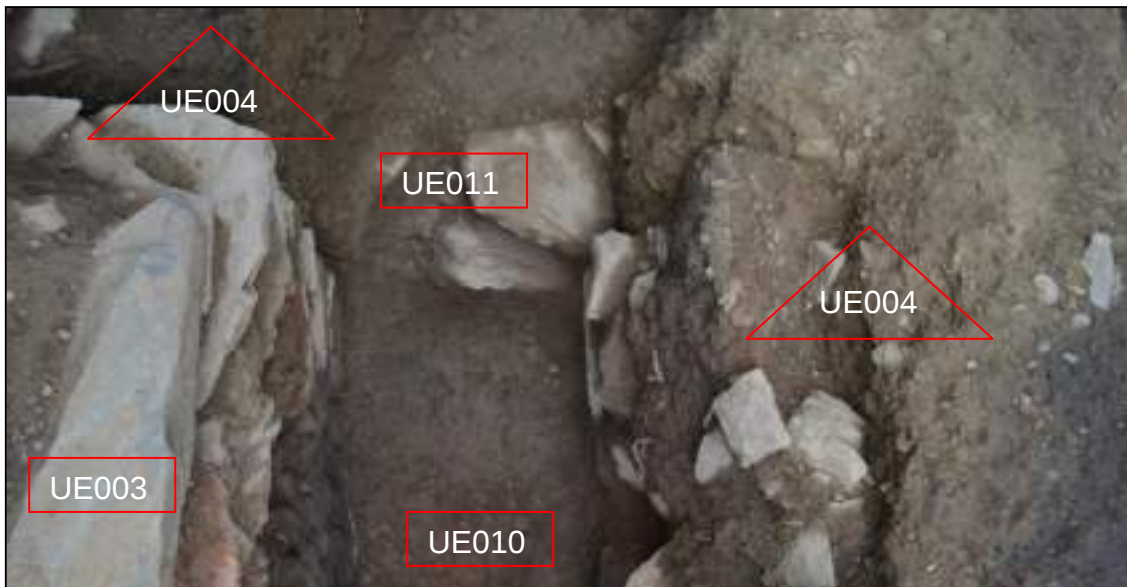

Fig. 16. Detall del graó UE011 que dona accés al corredor que mena a la boca del forn.

Fig. 17. Ortoimatge del forn amb el tall UE012 en groc que secciona el lateral de l'estructura, i la taca de carbons UE013.

Fig. 18. La taca de carbons UE013 que cobreix la UE002 al costat oest del corredor del forn.

Fig. 19. Imatge de l'MC1 del camí d'Aixirivall que se superposa parcialment a l'estructura construïda del forn.

6. SÍNTESI SOBRE ELS MATERIALS RECUPERATS

Pel que fa als materials recuperats durant la intervenció, a tall preliminar mentre s'estan estudiant per a la seva inclusió posterior en la memòria final, es pot dir

Fig. 20. Exemple d'una gàbia per coure plats.
Font: Ecomuseu de les Valls d'Àneu.

que es van documentar diversos fragments del que podria ser una —o algunes— gàbies per coure plats, un atuell típic per a aquesta funció i del qual n'existeixen paral·lels conservats a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu (Fig. 20). La majoria d'aquests fragments es van localitzar a l'angle nord-oest de la part superior del corredor d'accés a la boca del forn, just on s'inicia el gir de la cambra de cocció, cosa que podria indicar que en aquest punt hi hauria hagut la porta

d'accés a la cambra intermèdia i al mujol.

A part dels fragments d'aquestes peces, també se'n van recuperar alguns de plats i altres atuell, bàsicament a les UE009 i UE013.

7. CONCLUSIONS

La troballa i excavació del forn de Cal Terrissaire de Sant Julià de Lòria és una magnífica oportunitat per documentar un tipus d'instal·lació de la qual, a priori, no en queda cap exemple dempeus en tot el vessant sud de la serralada pirinenca.⁶ Dels diferents tallers artesans existents al Pirineu de parla catalana

⁶ En el decurs de la recerca associada a aquesta intervenció, vam contactar amb l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, perquè és una institució de referència al Pirineu català en matèria d'etnologia que fa una tasca de gran valor recuperant peces de terrissa tradicional. El seu director, Jordi Abella, comentà que el forn del terrisser de Gerri de la Sal, al sud del Pallars Sobirà, presumiblement encara devia estar dempeus, o en un estat de conservació prou bo. Malgrat això, el mateix senyor Abella indicava que no l'havien pogut visitar mai per comprovar-ne l'estat real.

que Sergi Mas recopilà en la seva obra *Aspectes de l'art popular d'Andorra* (2016), únicament es tenia constància que es conservava parcialment el del terrisser de Rialp, però malauradament fou enderrocat fa pocs anys.

Pel que fa a la datació concreta del forn, arqueològicament no hi ha elements que permetin inferir la data exacta de construcció ni tampoc el moment precís de la seva amortització. No obstant això, sabem, a partir de la informació proporcionada per la família Planes, que a finals del segle XIX hi treballava Isidre Planes Gresa, cap de casa de cal Terrissaire, i que l'emprava per coure-hi tot d'atuals de ceràmica popular (tupins, formatgeres, escudelles, soperes, xocolateres, griaies, etc.). L'obrador el tenia a la casa familiar, que en aquells moments es trobava al callís del Terrissaire, un passatge que, sortint de la plaça Major de Sant Julià, quedava a poca distància del forn.

El seu successor, Isidre Planes Roca, nascut l'any 1894 i al qual cita Sergi Mas en el seu llibre, ja només va fer servir el forn durant un temps, ja que el seu treball com a terrissaire es va anar orientant cap a la fabricació de totxanes en un altre forn situat als afores del poble, i a partir de 1940 va combinar aquesta feina amb la de carter de correus espanyols. El darrer terrissaire de la família, Isidre Planes Ribó, ja només va treballar en aquesta última bòvila.

Per tot plegat, es podria situar la construcció del forn durant la segona meitat del segle XIX, i la seva amortització definitiva cap a mitjan segle XX.

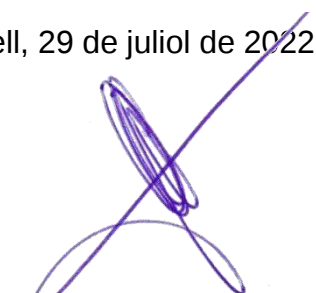
D'altra banda, pel que fa a l'estat de conservació de cara a la seva consolidació i adequació per fer-lo visitable, cal dir que és força precari, sobretot l'aplatat de totxos refractaris de la foganya i les arrencades dels arcs de la volta del garbell, per la qual cosa caldrà valorar amb els tècnics i responsables de l'Àrea de Restauració del Patrimoni Cultural i els responsables del Comú de Sant Julià quina ha de ser l'actuació més adequada, en cas que s'opti per aquesta possibilitat.

8. BIBLIOGRAFIA

- ABELLÓ MASÓ, R., ESPOT VIVES, M. (2017). *Terrissa del Pallars i la Ribagorça. Gerri de la Sal, el Pont de Suert, Rialp i Salàs de Pallars*. Tremp: Garsineu Editors.
- BARAUT, C. (1988). *Cartulari de la Vall d'Andorra. Segles IX–XIII*. Andorra la Vella: Govern d'Andorra, Ministeri d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació. 2a edició.
- BATS, M., BESSAC, J.-C., CHABAL, L., CHAZELLES, C. A., FICHES, J. L., POUPET, P., PY, M. (1986). *Enregistrer la fouille archéologique. Le système élaboré pour le site de Lattes (Hérault)*. Lattes: Association pour la Recherche Archéologique en Languedoc Oriental.
- CARANDINI, A. (1997). *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica*. Barcelona: Crítica. [Traducció de l'edició italiana de 1991. Primera edició original de 1981].
- FOLCH, C., GIBERT, J. (2017). L'ús de datacions radiocarbòniques en jaciments altmedievals de Catalunya (segles V-XI d.C): estat de la qüestió i noves perspectives de recerca. A: BARCELÓ, J. A., BOGDANOVIC, I., MORELL, B. (ed.): *IberCrono. Cronometrías para la historia de la Península Ibérica. Actas del Congreso de Cronometrías Para la Historia de la Península Ibérica* (IberCrono 2017). Barcelona, 17-19 octubre 2016. CEUR-WS, Vol. 2024, p. 293-303.
- FORTÓ, A., MAESE, X. (2009). Camp Vermell (Sant Julià de Lòria, Andorra). Evidències d'hàbitat rural i activitat metal·lúrgica a Andorra. A: REVILLA, V., GONZÁLEZ, J. R., PREOSTI, M. (ed.). *Les vil·les romanes a la Tarraconense. Implantació, evolució i transformació. Estat actual de la investigació del món rural en època romana*, Vol. 2. Barcelona: Museu d'Arqueologia de Catalunya-Institut d'Estudis Ilerdencs (Monografies; 11), p. 201-211.
- FORTÓ, A., MAESE, X., VIDAL, A. (2012): Les necròpolis andorranes de l'hort de l'Església (la Massana), del Camp del Perot i del Camp Vermell (Sant Julià de Lòria). A: MOLIST, N., RIPOLL, G. (ed.). *Arqueologia funerària al nord-est peninsular (segles VI-XII)*. Barcelona: MAC (Monografies d'Olèrdola; 3.1), p. 221-235.

- FORTÓ, A., VIDAL, A. (2009). En los orígenes de Sant Julià de Lòria (Andorra). Las evidencias de ocupación durante la antigüedad tardía y la alta edad media (ss. V-XII d.C.). A: QUIRÓS, J. A. (ed.). *The archaeology of early medieval villages in Europe*. Bilbao: Universidad del País Vasco (Documentos de Arqueología e Historia; 1), p. 253-262.
- HARRIS, E. C. (1991). *Principios de Estratigrafía Arqueológica*. Barcelona: Crítica [ed. original anglesa de 1979].
- LLUELLES, M. J. (2007). La transformació econòmica d'Andorra durant el segle XX. *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 64, p. 71-88.
- MARTÍNEZ GARCÍA, A., BALADO PACHÓN, A. (2016-2017). Memoria de la excavación arqueológica de un horno cerámico preindustrial en Cabezón de Pisuerga (Valladolid).
- MAS BALAGUER, S. (2016). *Aspectes de l'art popular d'Andorra*. Sant Julià de Lòria: Sergi Mas Balaguer.
- ROMERO VIDAL, A., ROSAL SAGALÉS, J. (2014). *La terrissa a Catalunya*. Figueres: Brau Edicions.
- TURU MICHELS, V. (2006). *Avaluació del volum i estructures del subsòl de les cubetes de fons de vall del Principat d'Andorra*. Estudi tècnic inèdit.

La Seu d'Urgell, 29 de juliol de 2022

Oscar Augé Martínez
Arqueòleg
DNI 41084923T

ANNEXOS

A1. Fitxes d'Unitats Estratigràfiques

A2. Materials

A4. Planimetries

A1. Fitxes Unitats Estratigràfiques

Unitat Estratigràfica

001

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

nivell

Estructura

poc compacta

Identificació interpretativa

enderroc

Igual a

Equival a

Posterior a

UE005, UE008, UE009, UE010

Anterior a

Descripció

Estrat flonjo i poc compacte format per terra, pedres i fragments de runa.

Textura

1

l·lims

argila

sorra

3

grava

còdols

2

blocs

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

1

ossos

tovots

torxis

teules

l·loses

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Interpretació

Enderroc.

Material Recollit

☐

sediment

☐

humà

☐

vidre

☐

llavors

☐

metall

☐

material constructiu

☐

carbons

☐

lític

☐

altres

☐

fauna

☐

ceràmica

Datació relativa

mitjan XX

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Alt

Unitat Estratigràfica

002

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

nivell

Estructura

compacta

Identificació interpretativa

substrat geològic

Igual a

Equival a

Posterior a

Anterior a

UE004, UE003, UE008, UE010

Descripció

Estrat d'argiles i llims amb graves, d'estructura relativament compacta.

Textura

3

llims

1

argila

sorra

2

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

lloses

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Interpretació

Substrat geològic, on està retallada la fossa per fer el forn.

Material Recollit

sediment

llavors

carbons

fauna

humà

metall

lític

ceràmica

vidre

material constructiu

altres

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Cap

Unitat Estratigràfica

003

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

estructura

Estructura

molt compacta

Identificació interpretativa

for

Igual a

Equival a

Posterior a

UE004

Anterior a

UE005, UE006

Descripció

Gran folre de pedra de forma trapezoidal, amb gruixos variables, fet amb un aparell de clastos d'esquist de mida mitjana i gran, sense treballar, col·locats plans i disposats de llarg i de través, lligats amb un morter de fang.

Textura

l·lims

argila

sorra

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

l·lotes

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Interpretació

Estructura del forn.

Material Recollit

☐ sediment

☐ llavors

☐ carbons
☐ fauna

☐ humà

☐ metall

☐ lític
☐ ceràmica

☐ vidre

☐ material constructiu

☐ altres

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Baix

Unitat Estratigràfica

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

Estructura

Identificació interpretativa

Igual a

Equivalent a

Posterior a

Anterior a

Textura

☐

l·lims

☐

argila

☐

sorra

☐

grava

☐

còdols

☐

blocs

☐

ceràmica

☐

morter

Inclusions

cendres

☐

l·loses

☐

carbons

☐

blocs

☐

ossos

☐

calç

☐

tovots

☐

terra

☐

torxis

☐

morter

☐

teules

☐

enlluït

☐

Descripció

Retall a la UE002 de forma allargassada, on s'encabeix l'estructura del forn.

Interpretació

Fossa per construir el forn.

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Material Recollit

☐

sediment

☐

humà

☐

vidre

☐

llavors

☐

metall

☐

material constructiu

☐

carbons

☐

lític

☐

altres

☐

fauna

☐

ceràmica

Risc d'intrusió

Unitat Estratigràfica

005

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

estructura

Estructura

Molt compacta

Identificació interpretativa

capa refràctaria

Igual a

Equival a

Posterior a

UE003

Anterior a

UE007

Descripció

Capa de totxo refractari, d'uns 10 centímetres de gruix (UE005), aplacats amb morter de fang al mur de pedra intern.

Textura

2

l·lims

argila

sorra

grava

còdols

blocs

1

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

l·loses

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Interpretació

Capa refractària de la foganya del forn.

Material Recollit

sediment

humà

vidre

llavors

metall

material constructiu

carbons

lític

altres

fauna

ceràmica

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Baix

Unitat Estratigràfica

006

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

estructura

Estructura

molt compacta

Identificació interpretativa

arcs

Igual a

Equival a

Posterior a

UE005, UE003

Anterior a

Descripció

Arrencada de 10 arcs fets amb totxo a la part superior de la foganya, que estan molt arrasats.

Textura

2

l·lims

Inclusions

argila

cendres

l·lores

sorra

carbons

blocs

grava

ossos

calç

còdols

tovots

terra

blocs

torxis

morter

1

ceràmica

teules

enlluït

morter

Interpretació

Es tracta de l'estructura feta amb arcs per sostenir la graella de la cambra de cocció. A partir de les restes conservades d'aquests arcs es pot inferir un gruix de la graella d'uns 45-50 cm aproximadament, i una amplada dels espiralls d'uns 20 cm.

Material Recollit

sediment

humà

vidre

llavors

metall

material constructiu

carbons

lític

altres

fauna

ceràmica

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Cap

Unitat Estratigràfica

007

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

nivell

Estructura

compacta

Identificació interpretativa

nivell d'ús

Igual a

Equival a

Posterior a

005

Anterior a

Descripció

Capa de terra vitrificada de menys d'1 cm de gruix que s'adhereix a l'estructura interna de la cambra de combustió (UE 005).

Textura

1

l·lims

argila

sorra

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

l·loses

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Interpretació

Capa generada per les repetides coccions fetes a l'interior de la cambra de combustió.

Material Recollit

sediment

humà

vidre

llavors

metall

material constructiu

carbons

lític

altres

fauna

ceràmica

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Baix

Unitat Estratigràfica

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

Estructura

Identificació interpretativa

Igual a

Equivalent a

Posterior a

Anterior a

Textura

l·lims

argila

sorra

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

l·loses

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Descripció

Capa de terra termoalterada que es localitza al fons de la cambra de combustió del forn, de color vermellós producte de l'oxidació dels minerals ferruginosos del terreny a causa de la calor.

Interpretació

Solera de la cambra de combustió.

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Material Recollit

☐ sediment☐ humà☐ vidre☐ llavors☐ metall☐ material constructiu☐ carbons☐ lític☐ altres☐ fauna☐ ceràmica

Risc d'intrusió

Unitat Estratigràfica

009

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

nivell

Estructura

flonja

Identificació interpretativa

amortització

Igual a

Equival a

Posterior a

008, 005

Anterior a

001

Descripció

Estrat de gruix variable —entre 5 i 10 cm—, conformat per una acumulació de residus de cendra i carbons, que s'estenia per sobre de la solera (UE 008), però que en alguns punts havia desaparegut.

Textura

1

l·lims

Inclusions

1

cendres

l·loses

2

carbons

blocs

ossos

calç

tovots

terra

torxis

morter

teules

enlluït

argila

sorra

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Interpretació

Restes de la combustió feta a l'interior de la cambra de combustió.

Material Recollit

sediment

humà

vidre

llavors

metall

material constructiu

carbons

lític

altres

fauna

ceràmica

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Baix

Unitat Estratigràfica

010

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

nivell

Estructura

compacta

Identificació interpretativa

nivell d'ús

Igual a

Equival a

Posterior a

UE004

Anterior a

001

Descripció

Estrat de llims amb graves que es localitza al fons del corredor que accedeix a la cambra de combustió. Té una estructura compacta i presenta alguns carbonets.

Textura

1

llims

Inclusions

argila

cendres

lloses

sorra

carbons

blocs

2

grava

ossos

calç

còdols

tovots

terra

blocs

torxis

morter

ceràmica

teules

enlluït

morter

Interpretació

Nivell d'ús del corredor d'accés a la cambra de combustió.

Material Recollit

sediment

humà

vidre

llavors

metall

material constructiu

carbons

lític

altres

fauna

ceràmica

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Baix

Unitat Estratigràfica

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

Estructura

Identificació interpretativa

Igual a

Equivalent a

Posterior a

Anterior a

Textura

l·lims

argila

sorra

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

l·loses

blocs

calç

terra

morter

enlluït

Descripció

Dues grans pedres planes superposades a l'extrem sud-oest del corredor d'accés a la cambra de combustió, per on s'hi devia accedir des de l'exterior del forn.

Interpretació

Esglaons d'entrada al corredor d'accés a la cambra de combustió.

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Material Recollit

☐ sediment☐ humà☐ vidre☐ llavors☐ metall☐ material constructiu☐ carbons
☐ fauna☐ lític
☐ ceràmica☐ altres

Risc d'intrusió

Unitat Estratigràfica

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

retall

Estructura

Identificació interpretativa

rasa espoli

Igual a

Equival a

Posterior a

UE003, UE004, UE013

Anterior a

Textura

☐

l·lims

☐

argila

☐

sorra

☐

grava

☐

còdols

☐

blocs

☐

ceràmica

☐

morter

Inclusions

cendres

carbons

ossos

tovots

torxis

teules

☐

l·loses

☐

blocs

☐

calç

☐

terra

☐

morter

☐

enlluït

Descripció

Rasa longitudinal que afectava la banda nord-oest del forn a l'altura de la cambra de combustió i que també afectava la UE 012.

Interpretació

Rasa que espoliava l'estructura.

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Material Recollit

☐

sediment

☐

humà

☐

vidre

☐

llavors

☐

metall

☐

material constructiu

☐

carbons
fauna

☐

lític
ceràmica

☐

altres

Risc d'intrusió

Mitjà

Unitat Estratigràfica

013

Zona

Sector

Fet Arqueològic

Any

2018

Planta

Seccions

Alcats

Identificació

nivell

Estructura

Flonja

Identificació interpretativa

amortització

Igual a

Equival a

Posterior a

UE003, UE004

Anterior a

UE012

Descripció

Taca de carbons i cendres que cobria la UE002 i que es localitzava a la banda nord-oest del forn. Estava tallada per la UE012.

Textura

1

l·lims

Inclusions

2

cendres

l·lores

2

carbons

blocs

ossos

calç

tovots

terra

torxis

morter

teules

enlluït

argila

sorra

grava

còdols

blocs

ceràmica

morter

Interpretació

Restes que es poden relacionar amb la neteja del forn.

Material Recollit

sediment

humà

vidre

llavors

metall

material constructiu

carbons

lític

altres

fauna

ceràmica

Datació relativa

Datació absoluta

Fase

Període

Risc d'intrusió

Baix

A2. Materials

UE	FA	Sector	Núm. Inv.	Producció	Forma	V	B	N	Alt	Inf	ISP	IPx1	OBSERVACIONS	D
1	EC1		1	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 5 forats.	X
1	EC1		2	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret, amb llavi lleugerament sobresortint.	X
1	EC1		3	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret.	X
1	EC1		4	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret.	X
1	EC1		5	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret.	X
1	EC1		6	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret.	X
1	EC1		7	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret.	X
1	EC1		8	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb part de 3 forats.	X
1	EC1		9	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb part de 2 forats. Té algunes restes de vidrat verd a l'exterior.	X
1	EC1		10	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret. Té una vora de vidrat verd a l'exterior.	X
1	EC1		11	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret.	
1	EC1		12	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret.	
1	EC1		13	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 2 forats.	
1	EC1		14	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 1 forat.	
1	EC1		15	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 1 forat.	
1	EC1		16	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 1 forat.	
1	EC1		17	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 1 forat.	
1	EC1		18	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 2 forats.	

1	EC1		19	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret.	
1	EC1		20	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret. Té algunes gotes de vidrat a l'interior i l'exterior	
1	EC1		21	ENMAR	Gerro		1				0	1	Base plana amb part petita de paret amb vidrat a l'interior.	
1	EC1		22	ENMAR	Tapa			1			0	0	Agafador de tapa de forma troncocònica amb vidrat a l'exterior.	
1	EC1			ENMAR						2	0	0	Vidrat només a l'interior.	
1	EC1			CMOOX	Gàbia					11	0	0	Fragments de gàbia amb forats.	
1	EC1			CMOOX						5	0	0		
2	EC1		1	CMOOX	Plat	1					1	1	Vora reentrant arrodonida i ala destacada.	X
2	EC1		2	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 2 forats.	X
2	EC1		3	ENMAR	Gibrell	1					1	1	Vora triangular arrodonida.	X
2	EC1			CMOOX						1	0	0		
3	EC1		1	ENMAR	Plat	1					1	1	Vora exvasada amb llavi arrodonit i penjant. Vidrat molt fosc a l'interior i fins per sota el llavi.	X
3	EC1		2	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 2 forats.	X
3	EC1		3	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret amb 1 forat.	X
3	EC1		4	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part petita de paret.	X
3	EC1		5	ENMAR	Bol/Plat		1				0	1	Base plana amb vernís a l'interior.	X
3	EC1		6	ENMAR	Bol/Plat		1				0	1	Base plana amb vernís a l'interior i decoració depunts blancs.	X
3	EC1			ENMAR	Bol/Plat					1	0	0	Vernís interior amb línia blanca i restes de línia marró fosc.	
5	EC1		1	CMOOX	Gàbia	1					1	1	Fragment de vora i part de paret.	

[illegible]

161 mm

CTU18.1.1

202 mm

CTU18.1.9

280 mm

CTU18.1.8

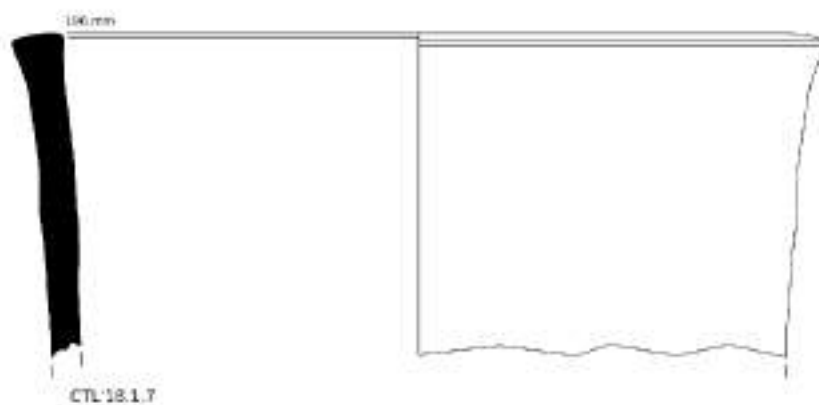
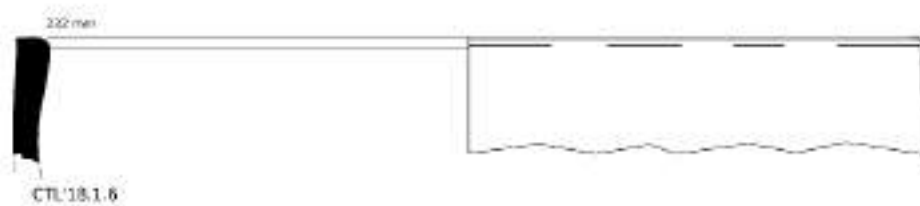
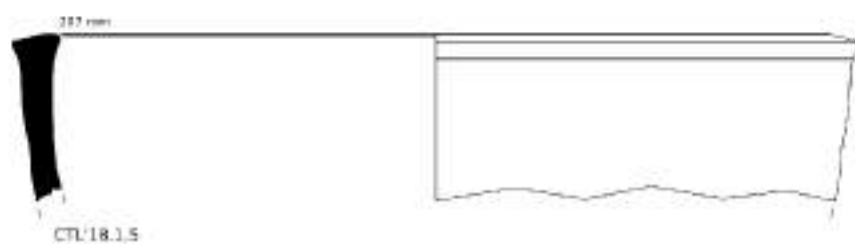
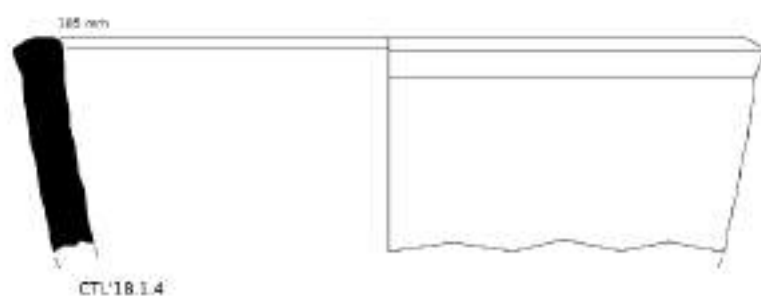
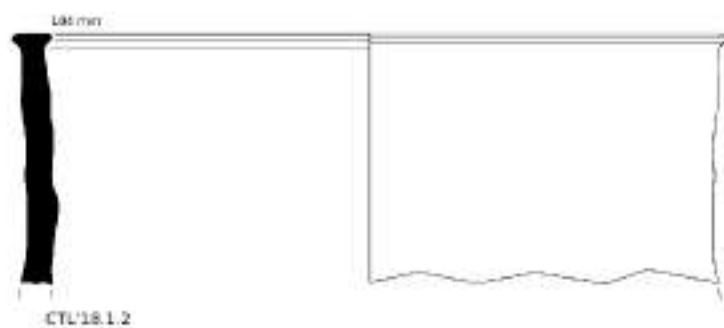

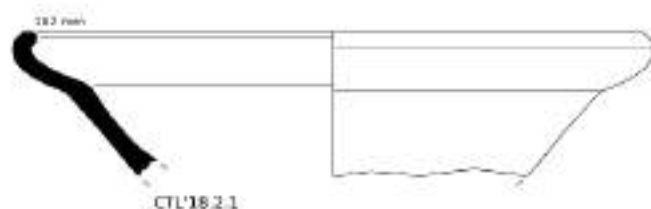
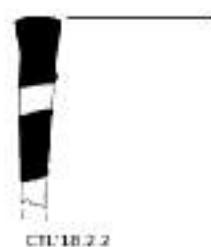
CTU18.1.10

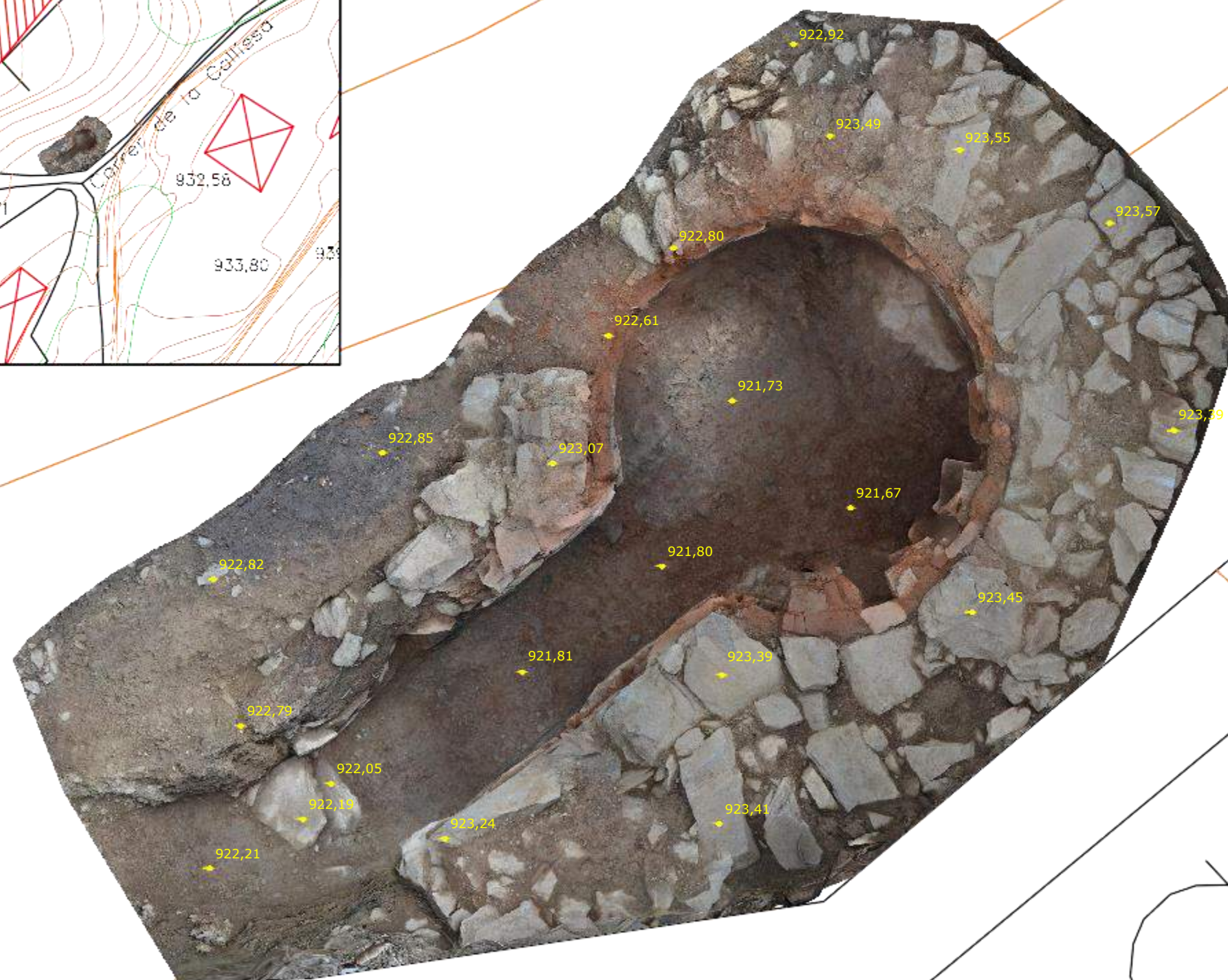
CTU18.1.13

A3. Planimetries

Intervenció arqueològica d'urgència al forn de terrissaire del Camp del Perot de Sant Julià de Lòria (Andorra).

Promotor

Direcció de la intervenció

Òscar Augé Martínez

Títol del Plànol

Planta

Mida Full

A3

Núm. plànol

01

Escala

1:25

Dibuix

Òscar Augé Martínez

Data

Maig 2018

Full

1 de 1

SECCIÓ A-A'

Projecte
Intervenció arqueològica d'urgència al
forn de terrissaire del Camp del Perot de
Sant Julià de Lòria (Andorra).

Promotor

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

Direcció de la intervenció
Òscar Augé Martínez

Títol del Plànol
Secció A-A'

Mida Full
A3

Núm. plànol
02

Escala
1:25

0 1m

Dibuix
Òscar Augé Martínez

Data
Maig 2018

Full
1 de 1

